

“La independència era l'única opció per a arranjar la vida a Kosovo”

Periodista de formació, actualment Vetton Surroi és un dels polítics més respectats de Kosovo. L'ORA, amb 7 diputats, no és pas ni de bon tros un dels grups més importants del Parlament, que té 120 representants. Tanmateix, Surroi s'ha convertit en una mena d'ambaixador kosovar al món. Aquests darrers mesos s'ha dedicat a arregar suports per al projecte sobiranista de Kosovo. A més, fa poques setmanes que va participar a Viena en les negociacions del pla per al futur estatus de Kosovo, elaborat per Martti Ahtisaari, enviat especial de les Nacions Unides.

—El vostre equip, com va encarar les negociacions de Viena?

—Vam provar d'establir un projecte de futur amb dues qüestions fonamentals sobre la taula: la primera, com crear una relació entre la majoria [albanesa] i les minories a Kosovo; la segona, com crear una relació entre un Kosovo sobirà i la comunitat internacional. Pel que fa a la primera qüestió, que ocupa dues terceres parts del pla d'Ahtisaari, ens vam concentrar en la manera de garantir els drets de les minories, tant des del punt de vista territorial com del no territorial. En l'àmbit territorial, parlem de la manera de tractar les noves municipalitats de majoria sèrbia, per a les quals hem creat un sistema descentralitzador que els atorga una gran autonomia. La 'no territorialitat' es refereix als drets de les minories, independentment del municipi on visquin, tant si són majoria albanesa com de majoria sèrbia.

—La delegació kosovar a les negociacions de Viena hauria acceptat cap més solució que la independència?

—Per a nosaltres, l'única opció era la independència, perquè la vida a Kosovo no es podia arranjar de cap més manera.

Vetton Surroi (Pristina, 1961) és el fundador i líder del Partit Reformista ORA, partidari de la independència de Kosovo. Quan falta poc perquè el Consell de Seguretat de l'ONU es pronunciï sobre aquesta qüestió, Surroi explica quines seran les principals dificultats amb què toparà Kosovo en el camí per separar-se de Sèrbia.

—Creieu que Rússia exercirà el dret de vet al Consell de Seguretat de l'ONU?

—A tall personal podria fer-hi especulacions, però ara per ara la cosa més important per a nosaltres és que aquest ha estat un procés de cooperació internacional. Hem arribat a un punt en què és molt important que tots els estats amb dret de vetar estiguin d'acord i que, alhora, cap estat no tingui el poder de blocar el procés.

—La multiètnicitat és un requisit fonamental perquè Kosovo pugui ser independent. Vós va dirigit el comitè encarregat d'establir el tracte amb les minories. Com van ser les negociacions?

—Va ser un procés molt intens de

consultes constants, de diàleg intern amb les minories fins a arribar a un consens. Finalment, crec poder dir que ens trobem molt avançats en comparació amb molts països europeus. Crec que és l'únic tractat europeu en què la llengua gitana és identificada com a llengua oficial. D'aquesta manera, en el futur, a dos municipis, el de Prizren i el de Gratzaniça —municipalitat de majoria sèrbia—, la llengua gitana serà d'ús oficial. Així doncs, a Kosovo es pot establir una nova relació entre la comunitat gitana i les altres comunitats.

—Des del fòrum Ashkali - Egypcià - Roma de Kosovo, que agrupa totes les comunitats gitanes, van fer públic un document en què denunciaven que no els havien atès les propostes durant el procés.

—Digueu-me un altre procés de negociació que hagi acabat considerant la llengua gitana com a llengua oficial.

—En la visita recent a Espanya, va obtenir cap compromís del govern espanyol?

—Espanya comparteix una política europea comuna. El missatge que vam rebre per part del govern espanyol és que el cas de Kosovo, obviament, és únic a Europa. Així doncs, en aquesta qüestió, Espanya, com els altres països de la Unió Europea, hi aplicarà una política *sui generis*.

—Llavors, no creieu, com han dit des de Rússia i des de Sèrbia, que es puguin establir paral·lelismes entre el cas de Kosovo i alguns altres d'Europa? No creieu que es destapi la caixa dels trons dels separatismes?

—No. La situació de Kosovo té a veure amb la desintegració d'un estat comunista federal, la desintegració de la Iugoslàvia de Tito. És un procés molt allargassat en el temps que ha requerit atenció internacional. Ara vivim la darrera fase d'aquesta des-

integració, sota la supervisió de les Nacions Unides, amb una intervenció multilateral, naturalment aplicant el capítol 7 de la Carta de l'ONU. [Aquest capítol preveu que la resolució es pugui aplicar a la força.]

—Amb la certesa que el Consell de Seguretat aprovarà el Pla d'Ahtisaari, quant de temps creieu que haurà de durar la missió de monitoratge de la Unió Europea, que s'ha d'establir després de l'aprovació i l'eixida de l'ONU?

—A mi no em preocupa la durada sinó la qualitat del monitoratge. Crec

que la nostra tasca els mesos i anys vinents és afavorir que el monitoratge es vagi transformant en una missió d'integració a la Comunitat Europea.

—Ja fa temps que la societat civil es mostra descontenta per la situació. Quan s'hagi aprovat el pla hi haurà canvis visibles per a la ciutadania?

—A partir d'ara hi haurà canvis, tot i que no seran gaire radicals, perquè tot vol temps. La cosa més important és que amb la independència es consumirà l'existència d'aquest poble. Establirem la manera d'arranjar la

casa, però quan tingui sostre.

—Un dels principals problemes de l'administració local de Kosovo és la corrupció. Creieu que aquesta administració està preparada per a assumir la direcció d'un estat sobirà?

—La corrupció no és pas un problema que afecti només els estats en via de creació, sinó també els que ja existeixen. Requereix responsabilitat per part dels governants, però al mateix temps demana una pressió de l'opinió pública. Crec que quan esdevinguem un estat independent creixerà la pressió de l'opinió pública respecte a les responsabilitats del poder.

—Cada any 25.000 joves entren al mercat laboral, un mercat amb una desocupació de més del 60% de la població en edat de treballar. D'aquesta manera, amb les xifres a la mà, es pot mantenir aquesta taxa de desocupació, però és molt difícil de reduir-la.

—Obviament, cal canviar la vida econòmica de Kosovo, i per fer-ho cal dinamitzar la inversió i crear nous llocs de treball. Aquesta dinamització exigeix millorar l'ús del capital humà disponible i també dels recursos naturals de la zona, com ara la mineria.

—Un dels motors de l'economia kosovar ha estat les migracions, molt quantioses des dels anys setanta. Què passarà ara que la Unió Europea revoca els visats de permanència i es retorna gent a Kosovo?

—En marxaran més. Aquesta terra exportarà gent encara durant molts anys. L'emigració forma part del manteniment de la pau social a Kosovo.

—En una intervenció televisiva recent, demanàveu que ningú no respongués les provocacions que hi haurà d'ara endavant. A quines provocacions us referíeu?

—Aquestes setmanes vinents hi haurà provocacions violentes per part dels serveis secrets serbis, i la gent ho ha de saber. Encara avui, aquests serveis no s'han reformat i formen part d'una ideologia vella de l'època de Milosevic.

*Oriol Andrés
Carles Castro
Pristina (Kosovo)*